

Miha Colner

23. november 2007 01:00

23. november 2007
1:00

Predviden čas branja: 3
min

Morbidna podoba

Raziskovanje telesa in odnosa posameznika ter družbe do le-tega je v sodobni vizualni umetnosti dokaj pogosta tematska zasnova, ki odraža hitro spreminjajoči se duh trenutnega časa, spremenjeno percepcijo medčloveških odnosov in skrajno sterilizacijo sodobnega bivanja.

Razlikujejo pa se motivne predstave telesnosti, ki se lahko kljub marginalnosti ali elitnosti sodobnih umetniških praks s potencialno provokativno noto lažje prebijejo do širše populacije. V podobnem kontekstu deluje tudi **Goran Bertok**, umetnik, ki svoj življenjski opus posveča prav tematiziranju človeškega telesa in preizkušanju njegovih fizičnih meja; svojo morbidno avtorsko poetiko gradi izključno na fotografskem mediju, ki mu služi kot najučinkovitejše orodje za predstavljanje tabuiziranih in prikritih tematik.

Kot umetnik je s samosvojo kritično mračnjaško reinterpretacijo krščanske ikonografije na način režiranih fotografskih kompozicij uspel opozoriti nase že v zgodnjih devetdesetih letih. Sčasoma je fokus svojega objektivna vse bolj usmerjal v sfero fizičnega nasilja nad človeškim telesom, naj si bo živim, golim, ranjenim, prepovedanim in nenazadnje mrtvim. Obsesivno se loteva krhkosti in minljivosti telesa - tematik, ki sta v olepšani in nemalokrat herojski luči izjemno priljubljeni motiviki zgodovine zahodnoevropske umetnosti. Greh umetnosti Gorana Bertoka je torej predvsem v opuščanju omenjene vzvišenosti in v odslikavanju realnega stanja stvari, ki so bodisi kot nekonvencionalne spolne prakse ali telesne ekshibicije, bodisi kot smrt povsem običajni in vseprisotni pojavi v družbi, le pometeni pod predpražnik vselej prisotnih družbenih predsodkov. V tem smislu so serije oziroma samostojne razstavne produkcije *Stigmata*, *Calligraphia Obscura*, *23* in *Obiskovalci* kot izjemno odmevne predstavitve pomenile odločen vzpon in prepoznavnost avtorja, ki se v veliki meri predstavlja tudi v tujini. Posebno mesto v njegovem opusu si zasluži sodelovanje na skupinski razstavi *Blut und Honig* v Muzeju Essl v Klosterneuenburgu pri Dunaju, pod taktirko pionirja kuratorskih praks Harald Szeemanna. Med slovensko javnostjo je nedvomno najbolj završalo ob izvedbi in posledicah projekta *Sveti križ*, ko je v tandemu z umetnikom Deanom Verzelom

zažgal tako imenovani Beli križ pri Strunjanu, ki je spomladi leta 2002 razsvetlil slovensko obalo in ostal ovekovečen na Bertokovih skrajno estetiziranih fotografijah, ki pa nikdar niso bile objavljene ali razstavljene v slovenskem prostoru.

V najnovejši seriji *Post Mortem* umetnik sledi svoji značilni liniji motivike minevanja, v veliki meri začete že s projektom *Obiskovalci*, ki na pretresljivo naturalistični način prikazuje smrt povsem od blizu, tukaj in zdaj, in tako ostaja trdno na tirnicah šokantnosti in družbene nesprejemljivosti. Na sledih projekta *Post Mortem* lahko prepoznamo vpliv določenih izsekov ustvarjanja kontroverznega ameriškega umetnika **Andresa Serrana** in njegove serije *The Morgue*, ki je s svojimi umetniškimi projekti dodobra uspel šokirati svet, vsekakor pa ga lahko poleg **David** **Nebrede** in **Jocka Stuges**a dodamo med pomembnejše vplive umetnika Gorana Bertoka.